

انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن

موزه های علم و فناوری

(Science & Technology Museums)

شناسه: مهدوی، محمدتقی، ۱۳۳۱-
عنوان: نام پدیدآور: موزه‌های علم و فناوری = Science & Technology Museums / مولف
محمدتقی مهدوی.
مشخصات نشر: تهران: دیدار پارسیان: انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری: ۲۳ ص: نمودار.
شابک: ۱۵۰۰۰ ریال 978-600-5592-22-1
وضعیت ترجمه: تالیف: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص: ۱۰۰
موضوع: موزه‌ها
موضوع: موزه‌های مجاری
موضوع: موزه‌های علوم
شناسه افزوده: انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن
رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۸ م۹-م۱۵/م۸
رده‌بندی دیویی: ۰۶۹
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۱۷۵۶۷۱۰

نشر دیدار پارسیان

نام کتاب: موزه‌های علم و فناوری

مؤلف: محمدتقی مهدوی

ناشر: نشر دیدار پارسیان با همکاری انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن

طراحی و صفحه‌آرایی: آتلیه نشر دیدار پارسیان

چاپ اول: ۱۳۸۸

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

لیتوگرافی: بصیر

چاپ: کیان‌چاپ

صحافی: فرانگر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۹۲-۲۲-۱

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	• پیشگفتار
۷	• مقدمه
۱۰	• بخش اول (تعاریف و مفاهیم، تاریخچه، روز جهانی موزه) ..
۹	• بخش دوم (طبقه بندی موزه ها، موزه های مجازی)
۳۵	• بخش سوم (موزه، موزه داری در ایران)
۳۱	• بخش چهارم (نگامه به موزه های علوم و فناوری در کشورهای منتخب)
۵۹	• بخش پنجم (تحلیل یافته ها، منابع و مآخذ)

با نام و یاد خدا

پیشگفتار:

انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن، وظیفه خود می داند که علاوه بر حمایت ها و پشتیبانی های عملی از فعالیت های تحقیق و توسعه در سطح کشور، در حوزه های مطالعاتی، فرهنگ سازی و ایجاد فضای مناسب رشد و توسعه علم و فناوری نیز حضوری موثر داشته باشد. بر این مبنا و با بهره گیری از امکانات و توانائی های موجود تا کنون جزوات متعددی را تهیه و منتشر نموده است که جزوه حاضر نیز یکی از آنهاست. این بار می خواهیم شما را با موزه های علوم و فناوری آشنا کنیم، البته نه آن تصویری که از موزه های سنتی سرد و نمور و غبار گرفته بانبوهی از حیوانات درون شیشه های الکل که ردیف به ردیف روی هم انباشته شده و یا مجموعه ای از اشیاء درهم و برهم، که سراغ دارید. ما می خواهیم شما را با موسسات معتبری که تنها با دانشگاه ها قابل مقایسه اند و گنجینه هایی از دستاوردهای علمی و فنی و فرهنگی ملت ما را با اشکال نوین معماری و زیباشناختی به نمایش می گذارند و مرتباً آشنای یادگیری بهتر از سوی مردم را بر می انگیزند، آشنا کنیم.

حمید طاهباز توکلی

دبیر انجمن تخصصی مراکز تحقیق
و توسعه صنایع و معادن

مقدمه

موزه ها، عرصه‌های مکانی برای گردآوری و نگهداری میراث فرهنگی، اجتماعی، هنری، علمی و فنی گذشته و به طور کلی هر آنچه که به یادگار مانده، هستند. اساساً، هر تمدنی با ارزش‌های فردی و اجتماعی خاصی استوار است که شناخت این ارزشها از طریق انتقالشان از گذشته به حال و از حال به آینده، میسر می‌گردد. در طول تاریخ و تمدن بشری، جوامعی که قادر بوده‌اند، علوم و تجربیات خود را بهتر به نسل‌های آینده منتقل کنند، توانسته‌اند، ایده و فکرشان را در جغرافیای وسیع‌تری و در مدت زمان طولانی‌تری به جهانیان عرضه کنند.

امروزه، موزه‌ها تنها تالاری برای جای دادن تعدادی اشیاء تاریخی نیستند، بلکه بازتاب اندیشه‌ها، آزمون‌ها و ابتکارات ملتها، بشردوستانه و فضیلتها و چکیده چاره‌جوییها و تدابیر انسانها در دشوارترین مقاطع تاریخ‌اند و به همین جهت نیز در نگرش جدید به موزه‌ها، نقش آموزشی و پژوهشی آن‌ها، بیش از جنبه‌های دیگر آن (تفریحی و گذراندن اوقات فراغت) اهمیت پیدا کرده است.

به هر حال، اگر چه، همه تمدن‌ها، از ابتدایی‌ترین تا پیشرفته‌ترین آنها، تمایل به جمع‌آوری آثار زیبا و گرانبها و نفیس را داشته و دارند و انگیزه‌های اولیه ایجاد موزه، همان علاقه و اشتیاق به گردآوری است که ریشه در سرشت آدمی دارد، اما چنانکه اشاره شد، امروزه مأموریت‌های جدیدی برای موزه‌ها در نظر گرفته شده است که برقراری پیوند عمیق با گذشته، شناخت ذخایر علمی، فنی، اجتماعی و فرهنگی و بازیابی رفتار، روحیات و حالات انسان و فعالیت‌های او و شکل‌گیری تدریجی محیط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی امروز، در کانون آن (ایجاد توسعه موزه‌ها) قرار دارد.

به طور کلی، هدف از ایجاد و گسترش موزه ها را می توان به شرح زیر خلاصه کرد:

- نگهداری آثار گذشتگان، نمایش و انتقال آنها به آیندگان
 - ایجاد و تقویت تفاهم میان ملل و اقوام
 - شناخت و نمایش سهم اقوام و ملل در فرهنگ و تمدن جهانی
 - اعتناء و بهبود دانش عموم مردم، دانش آموزان، دانشجویان، پژوهشگران و ...
 - ایجاد فضاهای مناسب برای گذراندن اوقات فراغت و توسعه گردشگری
- تلاش ما بر این است که در این بررسی ضمن ارائه اطلاعات مختصری در مورد موزه ها و موزه داری در کشورمان و دیگر کشورها و همچنین ارائه تصویری نمادین از موزه های علوم و فناوری به تبیین ساختار و نهایتاً شکل گیری و گسترش هر چه بیشتر این نوع موزه ها که در تقویت زیرساختهای علمی و فنی کشور و توسعه و ترویج علم و فناوری نقش مهمی ایفا می نمایند، پردازیم.

محمد نقی مهدوی
مشاور انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه
صنایع و معادن